

Styrelsehandling nr 12
Datum 2021-09-14
Diarienummer GB2021-0152

Handläggare
Sara Bäckström
Telefon: 031-332 60 11
E-post: sara.backstrom@gardstensbostader.se

Informationsärende gällande rapport Fritidsklubben Diamanten

Styrelsen Gårdstensbostäder AB föreslås

Att anteckna rapporten

Ärendet

Gårdstensbostäder har gett i uppdrag till Eva Ternegren och Joachim Keim, Coompanion Göteborgsregionen att lämna en beskrivande rapport kring betydelsen för barnen och stadsdelen gällande verksamheten på Diamanten och hur den långsiktigt skall kunna finnas kvar och utvecklas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I nuläget ingen inverkan.

Bedömning ur ekologisk dimension

I nuläget ingen inverkan.

Bedömning ur social dimension

I nuläget ingen inverkan.

Bilagor

1. Rapport

Datum 2021-09-14

Underskrift

.....

Namnförtydligande

Sara Bäckström

Uthyrningsansvarig

Fritidsklubben Diamanten

Ett beslutsunderlag till Gårdstensbostäders styrelsemöte i september 2021

Rapport av Eva Ternegren & Joachim Keim
Coompanion Göteborgsregionen

Innehåll

1. Bakgrund	3
<i>Problembeskrivning .....</i>	<i>3</i>
<i>Syftet med rapporten.....</i>	<i>3</i>
<i>Frågeställningar och teman .....</i>	<i>3</i>
2. Verksamheten på Diamanten	4
<i>2000.....</i>	<i>4</i>
<i>2002.....</i>	<i>4</i>
<i>2005.....</i>	<i>4</i>
<i>2011.....</i>	<i>5</i>
<i>2014.....</i>	<i>5</i>
<i>2019.....</i>	<i>5</i>
<i>2020 .....</i>	<i>5</i>
<i>Verksamheten idag .....</i>	<i>6</i>
<i>Aktiviteter .....</i>	<i>6</i>
<i>Antal barn .....</i>	<i>7</i>
<i>Lokal .....</i>	<i>7</i>
3. Finansiering genom åren	7
<i>a. tidigare finansiering.....</i>	<i>7</i>
<i>b. nuläge .....</i>	<i>8</i>
4. Vad betyder fritidsklubb verksamheten för stadsdelen?.....	9
<i>a. Skolan.....</i>	<i>9</i>
<i>b. socialtjänsten .....</i>	<i>9</i>
<i>c. Gårdstensbostäder.....</i>	<i>10</i>
<i>d. berörda familjer och barn.....</i>	<i>11</i>
<i>e. polisen .....</i>	<i>11</i>
<i>f. anställda .....</i>	<i>12</i>
<i>g. styrelsen för Diamanten .....</i>	<i>12</i>
<i>h. grundskoleförvaltningen.....</i>	<i>13</i>
5. Finansieringslösningar och möjliga samarbetspartners	14
<i>Socialnämnd nordost: .....</i>	<i>14</i>
<i>Nämnden för Idrott och förening .....</i>	<i>14</i>
<i>Grundskolenämnden .....</i>	<i>14</i>
<i>Andra alternativ .....</i>	<i>15</i>
6. Utvecklingsmöjligheter för Diamanten.....	15
<i>Synlighet och kännedom.....</i>	<i>16</i>
<i>Bygg upp en volontärverksamhet.....</i>	<i>16</i>
<i>Stärk styrelsearbetet.....</i>	<i>16</i>
<i>Gästgiveriet.....</i>	<i>16</i>

1. Bakgrund

Problembeskrivning

Föreningen Diamanten driver sedan 2002 en fritidsklubb i stadsdelen Gårdsten. Den ekonomiska föreningen finansierades från början med EU-medel och med storstadspengar. Under senare år har utgått ett årligt bidrag från SDN Angered och sedan den nya grundskolenämnden etablerades 2019 har Diamanten hänvisats till finansiering därifrån. Det årliga beloppet har från 2019 sänkts från drygt 1,1 miljoner till c:a 600 00 kr 2020 vilket skapat ett driftsunderskott som lett till att verksamheten hotas av nedläggning. Det är omöjligt att driva en verksamhet med pengar som endast räcker till en lön och en hyra (subventionerad).

Syftet med rapporten

Rapporten ska beskriva Diamantens betydelse för barnen och stadsdelen och ge förslag på lösningar av hur verksamheten långsiktigt skall kunna finnas kvar och utvecklas.

Frågeställningar och teman

- kort tillbakablick på hur finansiering och relationer sett ut genom åren
- kort beskrivning av verksamheten
- vi undersöker några intressenters syn på Diamanten: skolan, socialtjänsten, Gårdstensbostäder, familjer, anställda, polisen och styrelsen
- beskrivning av arbetssätt och resultat

2. Verksamheten på Diamanten

2000

Redan år 2000 formade några kvinnor bosatta i Gårdsten en grupp som ville hitta en affärsidé för att tillsammans starta en verksamhet/ett företag. Kvinnorna hade alla utrikes bakgrund och flera hade högre utbildningar men var arbetslösa. De hade också ett engagemang för sin stadsdel och ville göra något av det. Gårdstensbostäder anslog ett mindre belopp till ett utvecklingsarbete där gruppen fick stöd av dåvarande Kooperativ konsult. Kvinnorna fastnade för idén om att starta en fritidsverksamhet för mellanstadiebarn och en plan lades upp för att undersöka möjligheterna. Studiebesök och starta-företagsutbildning ingick i förberedelserna. Idén förankrades med dåvarande skolchefen i stadsdelen, föräldrar och andra intressenter. Gruppen bildade en ekonomisk förening, den förening som fortfarande driver verksamheten. Det fanns från början också andra syften med föreningen som att skapa arbete för boende i Gårdsten och att erbjuda annan viktig samhällsservice i stadsdelen. Syftena har uppnåtts, i stort sett alla anställda genom de 21 år som klubben funnits, har bott i Gårdsten.

2002

I augusti 2002 kunde klubben starta, invigningen gjordes av dåvarande stadsdelschefen i Angered Lars Muregård och vd:n på Gårdstensbostäder, Stina Fransson.

De första åren 2002- 2005 finansierades fritidsklubben med pengar från Equal projektet NESE där bland annat Gunnareds stadsdelsnämnd (SDN) och Kooperativ Konsult var partners, så kallade storstadspengar och dåvarande SDN Gunnared.

2005

Efter många försök och motgångar med sina ansökningar fick Diamanten 2005 äntligen tillåtelse att också bedriva en förskoleverksamhet på deltid. Då kunde lokalen användas både på förmiddag och eftermiddag och det var lättare att få ihop ekonomi och bättre villkor för de anställda. Föreningen kunde också förverkliga sitt ändamål att bedriva annan samhällsservice i Gårdsten.

För fritidsklubbs-verksamheten utgick en årlig summa från stadsdelen. EU pengar och andra projektpengar upphörde 2005. Det skrevs 2003 ett samverkansavtal kring ersättningen mellan föreningen och stadsdelsförvaltningen som löpte på med årliga förhandlingar fram till 2013.

2011

2011 startade stadsdelen en egen deltidsförskola och det gjorde det omöjligt för föreningen att fortsätta med sin förskola. Ekonomin försämrades i och med det, personal fick sägas upp.

Fritidsklubben fortsatte dock men med reducerade medel, 34 000 kr per månad utgick i några år för att täcka alla kostnader.

2014

Stadsdelen ville nu säga upp avtalet som funnits sedan 2002. Skälen var formella, att de inte ville upphandla verksamheten och att Diamanten inte ansågs vara en fristående aktör. Föreningens styrelse agerade och flera andra intressenter uppvaktade förvaltning och nämnd. I en skrivelse skrev styrelsen bland annat

”Ett annat alternativ är att fortsätta bedriva verksamheten som ”Annan pedagogisk verksamhet” enligt Skollagen 25 kap §4 i form av öppen fritidsverksamhet. Vi har varit i kontakt med Skolinspektionens handläggare som inte ser något hinder för det. Dock krävs det ett tillstånd av kommunen för den enskilde aktören för att få bedriva sådan verksamhet. Vi har uppfattat att Diamanten har ett sådant tillstånd men om förvaltningens bedömning är att vi inte har det är vi fullt beredda att formulera en sådan ansökan.”

Föreningen arbetade hårt med att snabbt få in en ansökan om tillstånd för att bedriva fristående, friliggande fritidshem till dåvarande stadsdelsnämnd Centrum som hade uppdraget att hantera sådana ansökningar. Det blev en del märkliga turer som slutade med att föreningen aldrig fick svar på sin ansökan, varken ja eller avslag. SDN Gunnared beslutade dock att fortsätta ge bidrag till verksamheten.

2019

När det nya grundskolenämnden etablerades 2018 övergick så småningom ”ansvaret” för Diamanten till den nämnden från SDN Angered. Avtalet med SDN ansågs vara upphört. Från andra halvåret 2019 fick Diamanten en ersättning på 574 000 kr genom ett tjänstemannabeslut. Klubben ansågs vara öppen fritidsverksamhet och det behövdes enligt förvaltningen inget avtal.

2020

Grundskoleförvaltningen gör nu en ny bedömning av hur verksamheten formellt ska hanteras. Nu anses det föreligga en entreprenad som Diamanten bedriver och då ska ett upphandlat avtal skrivas. Från augusti 2020 och till och med december 2021 finns nu ett entreprenadavtal enligt Skollagen mellan grundskoleförvaltningen och Diamanten. Det skrivs om varje halvår. Det ger föreningen för närvarande 53 000 kr per månad.

Verksamheten idag

Diamanten erbjuder barn i närområdet i åldrarna 10–12 år (årskurs 4–6) fritidsverksamhet efter skoldagen. Diamanten kompletterar grundskolans utbildning genom meningsfulla fritidsaktiviteter för att stimulera barns lärande och utveckling. De flesta barnen går i Gårdstensskolan men det finns också några från Römosseskolan. Verksamheten är öppen vilket innebär att barnen skriver in sig i verksamheten och sedan kan komma till klubben när de vill. De eller föräldrarna behöver inte ange något schema eller anmäla om de kommer eller inte. Det kostar inget att skriva in sig på klubben men för den enkla mat som erbjuds, till exempel korb med bröd, får barnen betala en blygsam avgift, 5–10 kr.

Idag (augusti 2021) är 98 barn inskrivna i klubben. 35 flickor och 63 pojkar. Det varierar dag från dag hur många som kommer, ibland upp till 60 st, ibland runt 20. I genomsnitt besöks klubben av 20–25 barn per dag.

Antalet anställda är idag tre. En man arbetar som samordnare 50% sedan 2005 och en yngre man har arbetat sedan april 2021 som fritidsledare. Den yngre mannen är högskolestudent och mannen som arbetar som samordnare kombinerar med en tjänst för Socialförvaltning nordost. En tredje anställd finns, en yngre kvinna som arbetar som timanställd vid behov. Alla är bosatta i Angered, två av dem i Gårdsten. Ingen av dem har någon formell fritidsledare eller fritidspedagogutbildning men har andra erfarenheter som är meriterande. Ett problem genom åren har varit att kunna rekrytera kompetent personal som accepterar deltid och mycket otrygga anställningsvillkor.

Aktiviteter

Diamanten erbjuder barn olika aktiviteter utifrån deras intressen. Barnen har möjlighet att spela pingis, minigolf, badminton, biljard, delta i olika temadagar, baka och spela spel. En dag i veckan, innan den planerade aktiviteten, tar man upp teman för diskussion. Syftet är att öka barnens delaktighet och kunskaper. Teman som diskuterats har varit bokläsning, skolan och trötthet, städning och återvinning, ekonomi-veckopeng. Filmvisning är det varje fredag i samarbete med Gårdstensbostäder. Läxhjälp kan, efter samråd med föräldrar, erbjudas vid behov. På lov finns särskilda lovprogram, då gör man ibland utflykter, åker skidor, spelar bowling och annat. Ofta ordnas turneringar i olika idrotter som pingis och fotboll.

En gång om året ordnas en årsfest, den inleds med att nya barn välkomnas och Diamanten presenteras. Det förekommer uppträdanden, dans och teater och årets Diamanten-kompis presenteras. Fika och dricka serveras och föräldrar och syskon är välkomna.

Diamantens öppettider på vardagar är mellan kl. 13.30 till 17.30. På alla skollov håller verksamheten öppet vardagar mellan kl. 12.00 till 16.00. Dessa tider gäller sedan 2021 medan man tidigare haft längre öppettider.

De anställdas ambition är att skapa en trygg plats för barnen där de kan träffa vänner och möta vuxna förebilder. På Diamanten finns regler och förhållningssätt kring hur man ska uppträda mot varandra. Inga fula ord, ingen mobbning och visa alltid respekt för både dina kompisar och de vuxna. På det sättet utvecklar barnens sociala förmågor och det stärker barnens självförtroende, de vågar stå för sina åsikter.

Föreningen har tagit fram flera styrande dokument för att kvalitetssäkra verksamheten. Det finns bland annat en krishanteringsplan, en årligen uppdaterad plan mot kränkande behandling och diskriminering och det finns ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Föreningen har sedan länge kollektivavtal via arbetsgivarföreningen Fremia.

Antal barn

Antal barn som varit inskrivna i verksamheten har varierat genom åren. Idag (augusti 2021) är antalet 98 st, 2020 var det drygt 100 och 2019 110. Högst antal har varit runt 130 barn. Att antalet minskat något under senaste året beror på Gårdstensskolan som ursprungligen låg vid Gårdstens centrum och nära Diamanten numera är flyttad en bra bit bort till Angeredsvinkeln. Det går inte längre att "slinka in" till Diamanten på väg från skolan.

Det har alltid varit fler pojkar än flickor som besöker Diamanten, idag är proportionerna 35% flickor och 65% pojkar. Så har det ofta sett ut men ibland har andelen flickor varit något högre. Det är svårt att veta vad det beror på men en delförklaring är säkert att i många familjer tenderar man att vara mer restriktiva med att flickor vistas utanför hemmet, särskilt vinterdagar när det snabbt blir mörkt. En annan förklaring kan vara att flickor inte i lika hög grad attraheras av de aktiviteter som erbjuds på klubben. Dock anser personalen och styrelsen att det är en framgång att nå en så stor andel flickor som man faktiskt gör och det beror på att familjerna känner till personalen som också bor, eller har bott, i Gårdsten.

Lokal

Föreningen disponerar ett friliggande hus i centrala Gårdsten/ Dalen, Gårdstensbostäder är hyresvärd och hyran låg. Lokalen är cirka 150 kvm och fungerar relativt väl för ändamålet. Den är uppdelad på två stora och två mindre rum. Det finns tillgång till kök, toaletter och förråd. Lokalen omges av gröna ytor och det finns goda möjligheter till utevistelse utan störande trafik. Lekplats finns och huset omges av staket. Dock är lokalen sliten och utrustningen har många år på nacken. Behov av nytt material i form av till exempel spel, idrottsutrustning, kreativa material finns.

För lokalen finns utlåtande från räddningstjänsten om brandskyddet. Fritidsklubben Diamanten är registrerad hos miljöförvaltningen som livsmedelsanläggning. Göteborgs stad har bedömt att lokalen är ändamålsenlig för öppen fritidsverksamhet.

3. Finansiering genom åren

a. tidigare finansiering

Verksamheten finansierades 2014 med 900 000 SEK. Därefter har den varierat mellan drygt 1 MSEK och knappt 1,3 MSEK. Sedan 2019 har Grundskoleförvaltningen finansierat

verksamheten och de totala intäkterna har sjunkit från strax över 1 MSEK och 637 000 SEK. Den övervägande största kostnaden är personalkostnader.

En kostnad som sticker ut givet den relativt lilla ekonomin är styrelsearvodet. Dock lägger styrelseledamöterna mycket tid för verksamheten och det är rimligt att de ersätts för det. Vad gäller övriga kostnadsslag får de anses rimliga.

Hyran är låg för denna typ av lokal vilket beror på att Gårdstensbostäder subventionerar denna.

Man har trots den lilla ekonomin kunnat bedriva en i sammanhanget stor verksamhet och ändå kunnat bygga upp ett eget kapital. Något som visat sig vara nödvändigt i den uppkomna situationen med minskad finansiering. Hade det egna kapitalet inte funnits hade verksamheten varit nedlagd idag givet att ingen annan finansiering tillkommit.

b. nuläge

För innevarande år, 2021, finns en budget (bil 1.) med nuvarande omfattning på verksamheten som pekar på ett underskott om knappt 534 TSEK. Aktuell bokföring visar på ett underskott om 125 000 SEK för första halvåret vilket pekar på att man kan klara att hålla sig på ett underskott för helåret på 260 000 SEK. Detta underskott täcks av det egna kapitalet och vid årsskiftet beräknas det då finnas knappt 250 000 SEK kvar. Dessa medel kommer att behövas vid en eventuell avveckling för att täcka kostnader som te x personalens uppsägningslöner. Det innebär att om finansieringen inte löses inom kort kommer Diamanten att behöva påbörja en avveckling av verksamheten.

4. Vad betyder fritidsklubb verksamheten för stadsdelen?

Några intressenters syn på Diamanten:

a. Skolan

Den skola som de flesta barn går i är Gårdstensskolan. Skolan flyttades fysiskt för ett par år sedan från läget vid Gårdstens centrum till nuvarande läge vid Angereds-triangeln. Det har försvårat samarbetet mellan Diamanten och personal vid skolan liksom att det inte längre är lika lätt för barnen att slinka in till klubben efter skolan.

Rapporten har tagits fram under sommartid, en tid då skolan till stor del är stängd och personalen ledig. Skolan är också föremål för en större organisationsöversyn, som pågår i hela staden och har också hög personalomsättning. Det har därför varit svårt att få uppgifter kring samarbetet mellan skola och klubben. Vi har ändå nått både nuvarande rektor, kurator och socialpedagog. De har alla arbetat kort tid på skolan men rektorn har hört med övrig personal på skolan också. Något förvånande är att ingen har något att säga om Diamanten, de känner inte till verksamheten enligt uppgift. Det vi kunnat få fram är att det finns ett intresse att veta mer och att personalen anser att Diamanten behöver marknadsföra sig mer. I princip tycker de att fritidsverksamheten är viktig och att de själva (som förvaltning) måste skaffa sig mer kännedom om olika andra aktörer i Gårdsten.

Samordnaren på Diamanten är förvånad över svaren, senast i mars och maj i år hade han planeringsmöten med personal på skolan. Som exempel på andra samarbeten kan framhållas att Diamanten tar emot elever från årskurs 8 och 9 på PRAO varje år och att de samarbetar med idrottsläraren kring tider i sporthallen. Varje vårtermin besöker personalen på Diamanten aktuella skolor för att informera om verksamheten och lämnar skriftlig information.

b. socialtjänsten

Intervju har gjorts med en anställd vid socialförvaltning Nordost. Han är fältsekreterare. Gårdsten är ett av de områden som fältsekreteraren besöker. De jobbar med en bred målgrupp, barn och ungdomar i hela Angered. De är mycket frekventa i Gårdsten, promenerar i stadsdelen, ordnar aktiviteter, besöker verksamheter som sysselsätter unga. De håller i sommarlovs jobb med Gårdstensbostäder och har mycket samverkan med trygghetsgruppen.

Han har besökt Diamanten några gånger och menar att denna typ av verksamhet

är värdefull och det finns tyvärr för få av dem. Bara i Hammarkullen finns en liknande verksamhet.

I utsatta områden går kriminaliteten långt ner i åldrarna även bland 11-12 åringar. Många hänger ute - det är kännetecknande för området, en blandning av äldre och yngre som rör sig utan systematik. Klubben kan fungera förebyggande mot kriminalitet. Gårdstensbostäder är stolta för att de är bortplockade från listan över särskilt utsatta områden. Men det är fortfarande stor risk för barnen att faller dit.

Deltagandet i klubben kan för barnen innebära att de kan gå vidare till andra bra verksamheter när de är äldre. Behoven förbises ofta hos dessa barn, de kan ha ett negativt normbrytande beteende redan i 10-12-årsåldern.

Barnen skyddas i den miljön av aktiviteter tillsammans med vuxna. Det är också en fristad från äldre ungdomar, de får vara barn ett tag till och lär sig att fungera i grupp. Personalen jobbar aktivt med barnen och är engagerade

Det finns alltså stort behov av verksamheten, en uppstyrd pedagogisk verksamhet. Den är viktig för fältarbetarna att samarbeta med. De (fältsekreterarna) fångar upp barn via dessa arenor, även på fritidsgårdar. På så sätt möter de ungdomar som de kunnat stärka relationen med och blir en del av barnens nätverk.

På frågan vad han tror skulle hända om verksamheten lades ner svarar ip: Svårt att veta hur många besökare där är men när han varit där har det ibland varit 50 barn, Målgruppen är han bekant med, den är stor. Det skulle minska aktiviteterna i området ytterligare. Det blir mer att göra för fältarbetarna, de får organisera fritidsaktiviteter. I Gårdsten finns stora familjer med barn i låga åldrar - barnen är mycket ute i området. Livsviktigt att den är kvar.

c. Gårdstensbostäder

Gårdstensbostäder hyr ut befintlig lokal för en mycket rimlig hyra och samarbetar ofta med föreningen kring arrangemang i Gårdstensdalen.

Som bostadsbolag behöver de nå invånare med olika typer av information. När det gäller barn är det svårt att komma in i skolan för att ge information. Det är lättare att via Diamanten nå barn just i åldern (10-12 år) med information om aktiviteter och event i området som barn kan vara intresserade av.

En positiv effekt är att barnen inte springer runt på torget, de får en meningsfull fritid. Mellanmålet de får betyder nog en del för vissa familjer. Svårt att veta om verksamheten betyder något för att hindra rekrytering till kriminella gäng. Rekrytering till kriminella gäng sker mest via skolan. Mellanstadiebarn borde inte gå med högstadieelever som de gör på Gårdstensskolan, det är högstadie-eleverna som är rekryteringsbas för de yngre.

Det finns många barn i Gårdsten och för dem och deras familjer är Diamanten en viktig pusselbit i livet. Diamanten är relativt känd i stadsdelen och en fysiskt central plats där många passerar. Den är också öppen mer än till exempel fritidsgården som bara är öppen tre kvällar per vecka.

Så småningom ska också Gästgiveriet etableras intill och då hoppas Gårdstensbostäder att föreningen kan spela en stor roll för att driva det.

Diamanten är unik, jätteviktig för meningsfulla dagar för barnen. Det är enkelt att komma med i Diamanten för barnen och familjerna, avsaknad av byråkrati underlättar att vara med.

d. berörda familjer och barn

Tiden har tyvärr inte medgivit att göra intervjuer med familjer. Det kan också vara svårt att nå familjer som vill bli intervjuade kring dessa frågor. Vi pratade dock med några ungdomar som gått på Diamanten vid besök där.

Bilden vi får är att barnen ser på Diamanten som en mötesplats där man träffar vänner och där det finns trygga vuxna som kan hjälpa till med olika frågor. De uppskattar aktiviteterna som spel, fotboll, filmvisning, bakning och läxhjälp.

Deras föräldrar som ofta är borta på dagarna är glada att barnen har någonstans att ta vägen och ha roligt.

På frågan om vad som skulle hända om Diamanten skulle stänga är ett typiskt svar:

”*Många barn skulle bli ledsna, de skulle sakna det. Nu vet de vad de ska göra. Barnen skulle bli mindre sociala, de skulle vara mer hemma och syssla med sina telefoner.*”

e. polisen

Vi har intervjuat tre poliser som är aktiva på olika nivåer i nordöstra Göteborg. Ingen av dem har detaljkännedom om Diamanten, någon arbetar inte i yttre i tjänst och övriga har inte varit i närkontakt. Men frånvaron av negativa händelser kring fritidsklubben är ett ”gott” tecken. Det finns andra ungdomsgårdar och verksamheter för unga som drar till sig kriminella och som får kämpa med att inte bli ett tillhåll för kriminalitet.

Polisen säger också att mellanstadiebarn är en viktig åldersgrupp att arbeta med för att minska framtida rekrytering till kriminalitet. Det är avgörande att arbeta med mellanstadiet och neråt för att sätta värderingar. I högstadieåldrarna är det svårt.

Även om allt blivit ”rätt” i yngre ålder kan det gå snett senare men erfarenheten är att de som hamnat rätt tidigt har lättare att få rätsida på sig om det går snett.

Diamanten är en del i helheten kring det trygghetsarbete som gjorts i många år i Gården. Utan att veta har man använt sig av fas-modellen där man successivt tar tillbaka gatan. Trygghetsvärdar ökar successivt sin närvaro vilket trycker tillbaka till exempel narkotikaförsäljning.

f. anställda

Vi har intervjuat tre anställda, två av dem är anställda nu.

Klubben betyder mycket för barnen, det är deras andra hem. Det betyder trygghet, där kan de träffa vänner och vuxna förebilder. De kan utveckla sociala förmågor. Det stärker barnens självförtroende, de vågar stå för sina åsikter.

Barnen får tillgång till många aktiviteter och kan komma i kontakt med fotbollsklubbar till exempel. Samarbetet med fritidsgården gör att barnen blir bekant med den verksamheten och kan gå vidare till den när de är äldre.

Föräldrarna känner tillit för verksamheten då de känner personalen och klubben.

Det skapas en gemenskap på klubben och det blir också ett nätverk av de som gått där. Många återvänder och hälsar på, samordnaren känner alla.

Bra att det inte finns några ålderskonflikter mellan barnen, det skapar relationer. En fyra kan vara med en sexa – man tycker om varandra, de som gått här. Personalen jobbar med konfliktlösning, om det behövs.. Om någon bråkar får de lämna för dagen. De får komma igen, då diskuterar personalen med dem.

De anställda kan inte märka att barnen blir utsatta för påverkan från kriminella gäng men de tror att också att barnen "stärks" att stå emot kriminalitet genom bland annat sina erfarenheter från klubben.

g. styrelsen för Diamanten

Styrelsen består av personer som bor i området och därmed har ett stort intresse för att bidra till ett tryggare Gårdsten. De framhåller att Diamanten fyller en viktig roll i Gårdsten då den ger barnen en plats med aktiviteter att vara på vilket förhindrar att de håller till i centrum, på gatan eller hänger i t e x parkeringsgarage.

Diamanten skapar trygghet hos barnens familjer då det vet var barnen håller hus och att det bedrivs bra verksamhet där. På Diamanten möts barn från flera olika kulturer. En styrelseledamot menar att Diamantens verksamhet är en bidragande orsak tillsammans med andra att Gårdsten tagits bort från listan över särskilt utsatta områden.

Då Diamanten är öppen även för de barn vars föräldrar för tillfället saknar arbete utesluter man ingen. Förutom deltagande i aktiviteter ger det även möjlighet till läxläsning. Styrelsen önskar kunna utöka öppettider och erbjuda fler aktiviteter. Även öppet på helgerna skulle vara positivt för Gårdsten.

h. grundskoleförvaltningen

Diamanten har i dagsläget ett entreprenadavtal med grundskolenämnden. Ansvarig tjänsteman bedömer verksamheten som en smidig lösning för att kunna erbjuda fritidsaktiviteter för mellanstadiebarn i ett utsatt område som Gårdsten är. Tyvärr finns det inte längre kvar några öppna fritidsklubbar för denna åldersgrupp i kommunal regi och väldigt få fristående. Diamantens verksamhet är i linje med styrdokumentet "Plan för meningsfull fritid" och satsningen "Skolan som Arena". Förvaltningen har också uppdrag att samverka med civilsamhället kring meningsfull fritid. Ip tror att det stärker barnens identitet och självkänsla att ha meningsfulla fritidsaktiviteter och att det förebygger gängkriminalitet.

Det togs ett beslut 2019 om att avveckla öppna fritidsverksamheter i ledningen. De skulle ersättas av fritidshem och kompensatoriska insatser. I Gårdsten finns inte fritidshem för målgruppen. Förmodligen skulle det inte heller efterfrågas sådana platser eftersom föräldrar inte vill söka och betala avgifter.

Förvaltningen har en intressant upplysning att lämna:

Ersättningen för mellanstadiebarn på fritidshemmen är idag för låg, rektorerna har absolut inga incitament att skriva in barn i fritidshem. Det blir en ekonomisk förlust för skolan att driva fritidshem för mellanstadiebarn, ersättningen är 34% av vad en fritidshemsplats för lågstadiebarn får i ersättning.

Det har nyligen tagits ett initiativ av chefen för projektet "Utökad inskrivning i fritidshemmen" för att försöka höja ersättningen till 2022, med 75%. Den ersättning Diamanten 2021 grundar sig alltså på den ersättning som finns idag som är 34% av vad en fritidshemsplats för 7-9 åringar kostar och skulle då alltså kunna höjas till 2022 med 100% c:a.

Förvaltningen funderar också på att se över resursfördelningsmodellen i enlighet med rekommendationer i en oberoende konsultrapport från PWC. Förslaget ska beredas inom ramen för budgetarbetet nu under hösten. Nämnden kommer att fatta beslut om budget i november, där detta förslag antagligen kommer att finnas. Innan dess är det svårt att ge säkra besked.

5. Finansieringslösningar och möjliga samarbetspartners

Historien visar att det under hela tiden funnits problem att hitta rätt form och nivå för finansieringen. Det är svårt för den kommunala organisationen att hantera en fristående aktör som dessutom bedriver en verksamhet som är svår att definiera ur ett juridiskt perspektiv. De som hittills finansierat har varit stadsdelsnämnden, storstads pengar, EU pengar och grundskoleförvaltningen. Vi gör också bedömningen att Gårdstensbostäder bidragit med stöd för lokaler, aktiviteter och personellt stöd.

Föreningen har försökt söka medel på annat håll men har ofta gett upp efter de första kontakterna med förvaltningar som inte varit positiva. Vinnova har tidigare beviljat ett projektbidrag.

Ett problem är att om en kommunal förvaltning lämnar bidrag, anses det vara ett hinder för andra att också bidra. Även om medlen inte täcker de behov som finns.

Vilka alternativ kan då vara aktuella finansieringsmöjligheter?

Socialnämnd nordost:

Vid kontakt med ansvarig tjänsteman vid förvaltningen på Socialnämnd Nordost hänvisades endast till reglerna för föreningsbidrag och där fanns inte utrymme för några medel till Diamanten eftersom bidrag inte kan gå till ekonomiska föreningar och inte heller till lönekostnader eller fasta lokalkostnader. Det finns inte möjlighet till några undantag från detta enligt tjänstemannen.

Nämnden för Idrott och förening

Vi har också undersökt möjligheterna att söka bidrag från Idrott och föreningsnämnden men inte heller här medger reglerna några bidrag, de kan inte gå till öppen verksamhet och inte till ekonomiska föreningar.

Grundskolenämnden

Under arbetet med rapporten har det framkommit att Grundskoleförvaltning avser att lägga fram ett förslag om ett väsentligt höjd ersättningsnivå för fritidshemsverksamhet inför budget. Eftersom ersättningen till Diamanten grundar sig på den (se föregående sida) så ser vi definitivt en tänkbar lösning på finansieringsproblemet.

Såvitt vi kan bedöma handlar det i så fall om en höjning från nuvarande nivå på 53 089 per barn och månad till c:a 117 000 per månad från 2022, förutsatt att Diamanten når lika många barn som idag. Då blir årsintäkten 1 405 297 kr, en avsevärd förbättring.

Andra alternativ

Vi har i dagsläget svårt att se andra alternativ än att Grundskoleförvaltningen fortsätter att vara huvudfinansiären. Om ersättningen inte höjs bör Framtiden/ Gårdstensbo-städer överväga att lämna ett årligt bidrag eller att initiera ett IOP för att få med övriga fastighetsägare på mindre bidrag. Motiveringen kan vara att verksamheten stärker tryggheten och attraktiviteten i området. Diamanten kan eventuellt erbjuda tillgång till lokalerna på kvällstid för möten och andra sammankomster som fastighetsägarna kan ha intresse av.

Någon av intervjupersonerna nämnde sponsormedel från näringslivet som en möjlighet för att i all fall finansiera utrustning. Det är värt att pröva.

6. Utvecklingsmöjligheter för Diamanten

Diamanten har varit en, av många parter omvittnat, stabil och pålitlig verksamhet som bidragit till en meningsfull fritid för mellanstadiebarn under snart 20 år

De flesta vi intervjuat ser inga större behov av utveckling utan tycker att verksamheten fungerar bra som den gör idag. Men självklart finns ändå några synpunkter som vi vill lyfta.

De knappa resurserna som bara räcker till två halvtidstjänster begränsar öppettiderna och typen av aktiviteter. Så med mer resurser skulle följande kunna uppnås:

- Öka öppettiderna till att kunna ha öppet längre på dagen och mer under lov.
- De anställda vill ha möjlighet att arbeta med färre barn, kunna dela upp sig i mindre grupper för specifika aktiviteter
- Ha möjlighet att göra fler utflykter till andra områden i staden, få barn rör sig utanför Gårdsten. Till exempel besöka museer, parker
- Rusta upp lokalen och kunna köpa in lite mer utrustning
- Arbeta mer utifrån enskilda barns behov

Bland åtgärder som inte kräver så mycket mer resurser nämns bland intressenterna att de gärna ser att lokalen används förmiddagar och kvällar, att seniorer skulle kunna gå in och arbeta i verksamheten.

Under rapportskrivningen har vi själva identifierat några utmaningar som vi tror föreningen skulle behöva arbeta mer med för att ytterligare utveckla sin verksamhet.

Synlighet och kännedom

Kännedomen om verksamheten behöver öka. Gårdstensskolans personal verkar ha väldigt lite kunskap om Diamanten vilket naturligtvis kan bero på hög omsättning bland personalen och tillfälligheter just vid denna tidpunkt. Men det är ett problem just nu som behöver tacklas. Föreningen saknar hemsida och i övrigt kommunikation via sociala media vilket torde vara en stor brist.

Här föreslår vi en inledande kontakt med Föreningsakuten där kooperativa företag och föreningar kan få kvalificerade personer från näringslivet som bistår med konkreta konsultinsatser som föreningen har behov av, utan kostnad.

Bygg upp en volontärverksamhet

Ett knapp resurs är de vuxna i verksamheten. Det finns ideella föreningar, till exempel Rädda Barnen, som ordnar volontärverksamhet och personer som vill arbeta frivilligt. Vi föreställer oss att det skulle kunna gå att involvera föräldrar, seniorer, studerande, arbetslösa ungdomar, människor som behöver arbetsträna i verksamheten. Det finns naturligtvis svårigheter förknippade med sådana insatser som behov av arbetsledning, det tar tid att initiera och få till stånd men vi tror att det finns vinster på sikt.

Stärk styrelsearbetet

I många företag och föreningar förstärker man idag en internt tillsatt styrelse med ledamöter med kompetens utifrån. Det kan handla om att tillföra ekonomikunskaper, affärsutveckling eller bidra med viktiga nätverk. Vi tror det kan vara en god idé att pröva en sådan idé.

Gästgiveriet

Gästgiveriden är väl känd av Gårdstensbostäder.

Diamanten roll i Gästgiveriet skulle kunna bli att förvalta huset och göra det till en plats för föreningsliv, företag och medborgare att mötas på. Det saknas den typen av mötesplatser i Gårdsten.

Förvaltningen av huset måste finansieras efter projekt tidens slut. Det kommer att krävas att en samordnare är anställd på minst halvtid av fritidsklubben för att hålla ihop arbetet med bokningar, besökare, aktiviteter och underhåll av huset och utomhusmiljön. Den personen kan vara handledare åt ungdomar som behöver arbetsplatspraktik eller arbetsträning. Finansieringen av tjänsten kan delvis komma från bokningsavgifter men annan finansiering krävs också en lösning kan vara att skapa ett så kallat idéburet offentligt partnerskap, (IOP) en samarbetsform mellan kommun och en idéburen organisation kring oftast sociala insatser. Sådan partnerskap finns redan i Göteborg bland annat i Angered kring fritidsverksamhet för barn.

Vi tänker att partners i ett IOP skulle kunna vara Gårdstensbostäder, andra fastighetsägare i området, Socialnämnden nordost, något Studieförbund och Diamanten.

Att ha uppdraget att samordna den fritidsverksamheten samtidigt med att den öppna fritidsklubb verksamheten bedrivs skulle stärka Diamantens som organisation och ge en större ekonomi.

Bilaga 1

Diamanten - Budget 2021

Intäkter

Bidrag	637 000
--------	---------

S:a intäkter	637 000
---------------------	----------------

Kostnader

Aktiviteter	40 000
-------------	--------

Hyra	75 000
------	--------

Övr.lokalkostnader	10 000
--------------------	--------

Förbrukningsmaterial	20 000
----------------------	--------

Försäkring	4 950
------------	-------

ADB kostnader	25 000
---------------	--------

Revision	10 000
----------	--------

Medlemsavg KFO	4 500
----------------	-------

Ovr.administrationskostnader	12 000
------------------------------	--------

Styrelsearvode inkl soc.avg	80 000
-----------------------------	--------

Lönekostnader	656 500
---------------	---------

Löneomkostnader	232 263
-----------------	---------

S:a kostnader	1 170 213
----------------------	------------------

Underskott	-533 213
-------------------	-----------------